

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ. 'Εν 'Αθήναις φρ. 15.—'Εν δὲ ταῖς ἑπαρχ. φρ. 16.—'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 25.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ—ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ.

Πᾶνε καὶ τὰ Καλάβρυτα μαζί με τὸν Ζαῆμη!
μὰ φταίει μόνος του γι' αὐτὸ, κι' ὄχι κανένας ἄλλος...
Εἶναι μικρὸς, μικρούτσικος, διαλαλεῖ ἡ φήμη,
καὶ πρέπει κάθε βουλευτὴς νὰ ἦναι καὶ μεγάλος.
Καλὰ καλὰ ἡ τρίχα του δὲν ἴδρωσε ἀκόμα,
καὶ στάζει γάλα μητρικὸ τὸ παιδικὸ του στόμα.

Ἀπὸ παιδὶ ἐντροπαλὸ καὶ μυριοχαδεμένο
μεγάλᾳ λόγια εἰμπορεῖ τὸ ἔθνος νὰ προσμένῃ;
χωρὶς τὰ τριάντα τὸ μυαλὸ δὲν φαίνεται πηγμένο,
χωρὶς τὰ τριάντα ὅτῃ βουλὴ κανένας δὲν πηγαίνει.
Τό βῆμα θέλει Νέστορας καὶ γλώσσα σὰν ψαλλίδι,
φαλάκρα, βρόντο ὅτῃ φωνή, μουστάκια Στεφανίδη.

Χωρὶς αὐτὰ μέσ' ὅτῃ βουλὴ ἐντύπωσι δὲν κάνεις,
χωρὶς αὐτὰ παληόπαιδο σὲ λένε καὶ σὲ σπρώχνουν,
χωρὶς αὐτὰ τὰ λόγια σου καὶ τῇ φωνῇ σου χάνεις,
καὶ τέλος με εὐγένεια κι' ἀπ' τῇ βουλῇ σὲ διώχνουν.
Ἐ! τί νὰ γίνη, κύριοι, ὁ νόμος τὸ προσταζει,
κι' ἂν δὲν βαρυνέται ὁ μικρὸς Ζαῆμης ἄς φωνάζη.

Ἡ Καλαμπάκα ἔρχεται με τὸν Σιβιτανίδη,
ἀνοίξετε τὰ μάτια σας, στηλώσετε τ' αὐτιά σας...
ἡ γλώσσά του τροχίστηκε καὶ κόβει σὰν λεπίδι,
κι' ἴσως κινήσῃ με αὐτὴ τὴν ἀσπλαγχνὴ καρδιά σας.
Ἀκοῦστε τον τί ὡμορφα καὶ τεχνικὰ τὰ λέει!
δὲν φαίνεται εἰς ὅλους σας τῇ μοῖρᾳ του πῶς κλαίει;

—Στὴν Καλαμπάκα, κύριοι, γεννήθη ἡ μαμμᾶ μου,
ὅτῃν Καλαμπάκα ὀπλήθυσε τὸ πατριὸ μου σπῆτι,
ἐκεῖ ἐπρωταγάπησε ἡ ἀπαλὴ καρδιά μου
τὸ ἔθνος, τὸν Τηλέγραφο, τὸ Τούρκικο μετζῆτι.
Ἐκεῖ γεννήθη ἡ μαμμᾶ, σὰς τὸ φωνάζω πάλι,
καὶ γιὰ τὴ γέννησι αὐτὴ κανεὶς μὴν ἀμφιβάλλῃ.

Μὰ 'κεῖ ποῦ ἔλεγε αὐτὰ, φωνάζει ὁ Λεβίδης:
«ἀπόδειξέ μας, κύριε, τὴ γέννα τῆς μαμμᾶς σου...»
Σ' αὐτὰ τὰ λόγια κόπηκε καὶ ὁ Σιβιτανίδης,
καὶ σὰν νὰ ἐψιθύρισε σιγὰ σιγὰ «Βουβάσου.»
—Πῶς ἐγεννήθη ἡ μαμμᾶ ὅτῃν Καλαμπάκα ξέρω,
ἀλλὰ καμμιὰ ἀπόδειξι δὲν εἰμπορῶ νὰ φέρω.

—Καὶ ἔπειτα κι' ἀπόδειξι γιὰ τοῦτο ἂν σὰς δώσω, καὶ ἂν μὲ χίλια ἔγγραφα καταγωγῆς προβάλλω, νομίζετε πῶς τίποτα μ' αὐτὸ θὰ κατορθώσω; καὶ πάλι θὰ μὲ διώξετε, γι' αὐτὸ δὲν ἀμφιβάλλω. Προγεγραμμένον ἔχετε, ἀπάνθρωποι, κι' ἐμένα, καὶ ὅσα λόγια κι' ἂν σὰς 'πῶ, θὰ πῶνε 'στὰ χαμένα.

—'Αλλ' ὅμως, ἂν θὰ διώξετε κι' ἐμὲ ἀπὸ 'δῶ πέρα, ὦ φίλοι ἀντιπρόσωποι, καλὰ συλλογισθῆτε, πῶς ἴσως φθάσῃ σκοτεινὴ καὶ ἀποφρὰς ἡμέρα, ποῦ πουθενὰ *Τηλέγραφο* ἐμπρὸς σας δὲν θὰ 'βρῆτε. Μὴν κάμετε νὰ κρεμασθῇ πτωχὸς συνάδελφός σας· ἂν κρεμασθῶ καμμιὰ φορὰ, τὸ κρέμα 'στὸ λαιμό σας.

Εἶπε αὐτὰ, καὶ ἔγινε καθὼς τὸ κεχριμπάρι... ἄλλ' ὅμως 'λίγο ἔλειψε μ' αὐτὴ τῇ ῥητορείᾳ καὶ τοῦ Τρικουπῆ τὴν καρδιὰ 'στὸ μέρος του νὰ πάρῃ, κι' ἀκόμη 'λίγο βουλευτὴς νὰ μείνῃ παρὰ τρία. Κι' ἤκούσθη τότε ἡ βαρεὴ φωνὴ τοῦ Στεφανίδου: «Τὰ τρία σ' ἔχαντάκωσαν, φτωχὲ Σιδιτανίδη.»

Souris.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ Ἡ ΜΑΤΘΙΛΔΗ ΣΕΡΑΟΥ.

Ἐπειδὴ τὸ *Μὴ Χάνεσαι* πρῶτον ἀπεκάλυψεν εἰς τὸ κοινὸν τὴν Πατρinhν μας Ἰταλίδαν συγγραφέα **Ματθίλδην Σεράου**, πολὺ εὐαρέστως πιστεύομεν θὰ ἐπανέλθωσιν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν καὶ εἰς τὰς ἐπομένους σημειώσεις ληφθεῖσας ἐκ τῆς πεταχτῆς σκιαγραφίας ἣν ὁ κ. Ἀντώνιος Φραβασίλης ἀνέγνωσε τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα πρὸ πυκνοῦ ἀκροατηρίου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ *Παρασσού*. Ὁ κ. Φραβασίλης συνηύξησε σχεδὸν μετὰ τῆς Ματθίλδης καὶ δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ χαράξῃ μετὰ χάριτος τὰς ἀναμνήσεις τῶσφ πολυτίμου φιλίας. Μᾶς ἐγνώρισε καὶ τὴν μητέρα ἀκόμα τῆς Ματθίλδης, γνησίαν Πατρinhν καὶ συγγραφέα ἐπίσης. Εὐρέθη ὅτι ὁ προσδρεῦων τῇ ἐσπέρᾳ ἐκείνη κ. Παρασκευαΐδης ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ πατρὸς τῆς Ματθίλδης ἐν Πάτραις ἐν τῇ ἰταλικῇ. Ἐλέχθη μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀγορεύοντος ὅτι ὁ κ. Παρασκευαΐδης «εἶδε τὴν Ματθίλδην *γεννωμένην* ἐν Πάτραις τῷ 1856,» ἐξ οὗ ἐμάθομεν ὅτι τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ νῦν διευθυντὴς τοῦ Σιδηροδρόμου ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Μάμμου. Ἐν γένει λίαν ἡδέως ἠκούσθη ὁ κ. Φραβασίλης, τέρψας τὸ μικρόν του δημόσιον καὶ διὰ τῆς ἀναγνώσεως δύο μικρῶν ἔργων τῆς Ματθίλδης. Ἐκ τῆς ὅλης σκιαγραφίας του ἀποσπῶμεν τὰ ἐξῆς, καθ' ὅσον μάλιστα ἐν τισι διαφωνεῖ μετὰ τοῦ ἡμετέρου **Ἀγασιλάου**, ὅστις πρῶτος διὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ του ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν φιλολογικόν μας κόσμον τὴν ἑλληνοῖταλιδαν συγγραφέα.

* *

«... Διότι ἡ Ματθίλδη εἶναι κυρίως Νεαπολιτάνις. Ἀγαπᾷ ἔμμανῶς τὴν Νεάπολιν, καὶ μελετᾷ τὰ ἥθη, τὴν ἱστορίαν, τὰς παραδόσεις τῆς ἀπλήστως. Δι' αὐτὴν οὐδὲν ἐν Νεαπόλει εἶναι μυστήριον. Ἐπανερχομένη ἐκ τῆς *Scuola Magistrale femminile*, τοῦ Ἀρσακείου τῆς Νεαπόλεως, ὅθεν ἐξῆλθε πρωτοβάθμιος διδάσκαλος — ἴστατο πρὸ τινος ἐρειπωμένης οἰκίας, πρὸ τινος ἐκ τῶν ἀναριθμητῶν ρυπαρῶν εἰκόνων, αἵτινες ἀσχημίζουσι τοὺς τοίχους τῆς μεγαλουπόλεως ἐκείνης, ἐρωτῶσα τὸν ἐμβαλωματοῦν καὶ τὸν καστανοπόλιν, οἵτινες ἐξήσκουν ἐκεῖ που τὸ ἐπάγγελμα των, καὶ ἐπέιχον δι' αὐτὴν τόπον ἱστοριογράφου περὶ τῆς εἰκαζομένης ἢ φαντασιώδους τύχης τοῦ τοίχου ἢ τῆς οἰκίας. Ἡδύνατο νὰ μείνῃ ὥρας ὀλοκλήρους θεωμένη τὸν ἐγχώριον χορὸν τῆς Νεαπόλεως, τὴν λεγομένην *tarantella*, ὁσάκις — καὶ τοῦτο συνέβαινε συχνότατα — συνήντα φαιδρὸν τινα ὅμιλον γυναικῶν ἐορταζουσῶν εἰς τὸ ὑπαιθρον ἀνὰ πᾶν βῆμα. Ἡ μήτηρ ἀνησῶχε... ἄλλὰ μετὰ τινος ὥρας ἡ Ματθίλδη ἐπέστρεφεν οἰκαδε, καὶ τῇ ἐξήτει συγγνώμην τόσον κατανυκτικῶς, καὶ μᾶς διηγεῖτο, ποικίλουςα καὶ ἐξωραΐζουσα τόσον εὐφραντάσως τὰς ἐντυπώσεις, ὥς εἶχεν ἀποθησαυρίσει κατὰ τὰς ἐκδρομὰς τῆς, ὥστε ἡ μήτηρ κατεπραύνετο ἐκ τῆς ὑποσχέσεως ὅτι θὰ ἦτο αὕτη ἡ τελευταία ἀποπλάνησις. Ἡ ὑπόσχεσις οὐδέποτε ἐξεπληρώθη, τοῦθ' ὅπερ εἶναι εὐτύχημα διὰ τὴν φιλολογίαν. Αἱ περιπλανήσεις ἐκεῖναι ἀπέφερον τῇ Ματθίλδῃ τὴν βαθεῖαν γνῶσιν τῆς Νεαπολιτανικῆς καρδίας, ἣν τὰ συγγράμματά της ἀποτυποῦσι.

Τὸ σχολεῖον οὐδὲν τὴν ἐδίδαξεν. Ἐφοίτα τακτικῶς εἰς αὐτὸ, ἄλλ' ἀντὶ συντακτικοῦ καὶ γεωγραφίας, ἀνεγίνωσκε τὰ νεωστὶ ἐκτυπωθέντα φιλολογικὰ βιβλία. Ὅ,τι ἐμελέτα τὸ κατεμάνθανεν ἐν ἐκπληκτικῇ ταχύτητι, τοῦτο δὲ τὴν ἐνεκαρδίον, ἵνα μὴ μελετᾷ πολλά. Κυρίως εἶπεῖν οὐδέποτε ἐμελέτησεν, ἄλλ' ἀνέγνωσεν ὅσα πιθανῶς οὐδεὶς ἄλλος ὁμῆλιξ αὐτῆς. Αἱ ἀναγνώσεις τῆς ὅμως δὲν ἦσαν στεῖραι ἀποτελεσμάτων· ὠργίζετο, ἐὰν ὁ συγγραφεὺς δὲν ἐξέφραζε σαφῶς τὴν ιδέαν του, ἐὰν δὲν ἀπετύπου ἀκριβῶς τὸν χαρακτῆρα, ὃν προϋτίθετο νὰ περιγράψῃ. «Διατὶ νὰ γράψῃς = ἔλεγεν εἰς τινα = ἐὰν δὲν ἔχῃς τὴν δύναμιν νὰ ἀναγκάσῃς τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐκφωνῇ ἀκουσίως πως: — «Τί ἀλήθεια, τί ζωὴ! — Τὸ αὐτὸ θὰ ἔλεγον καὶ ἐγὼ, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἐκφράσω τὴν αὐτὴν ιδέαν.»

Ὡς βλέπετε, εἶχεν ἔμφυτον τὴν ιδέαν τοῦ καλοῦ, ἄλλ' οὐδὲν ἔγραφεν, ἢ κάλλιον, ἔγραφε μόνον δι' ἐαυτήν. Κατὰ τὸ 1874, ἐν ἔτος πρὶν ἔλθω εἰς Ἑλλάδα, κατάρθωσα νὰ ὑποκλέψω ἐκ τοῦ γραφείου τῆς φανταστικῆς διήγημα, τὸ ὁποῖον ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἐδημοσίευσας διὰ τῶν ἀρχικῶν μόνον στοιχείων τοῦ ὀνόματός της. Ἐξεπλάγη ἰδοῦσα αὐτὸ ἐντυπον, μὴ δυναμένη νὰ μαντεύσῃ τὸν ἐγκληματικόν.

Ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐξεπλάγησαν οἱ ἀναγνώσαντες τὸ διήγημα ἐκεῖνο, ἐν ᾧ διεφαινότο ἡ μέλλουσα συγγραφεύς. Ἐκτοτε ἐξηκολούθησε συγγραφουσα, καὶ μετὰ τὴν *Opale* τὸ *Cuori Infermo*, τὸ *Del Veru*. δὲν παρήλθεν ἡμέρα χωρὶς ἡ γραφίς της νὰ παραγάγῃ τι ὥραϊον πάντοτε. Τὸ πρῶτον ἐκεῖνο δημοσίευμα ἀπεκάλυψεν ἐαυτῇ ἐαυτήν, ἐνόησεν ὅτι εἶχε γεννηθῇ ἵνα γράφῃ καὶ ἔκτοτε, σχεδὸν καθ' ἐκάστην ἀνὰ μία τῶν σπουδαίων ἐφημερίδων, πάντα τὰ ἐγκριτώτερα περιοδικὰ φύλλα τῆς Ἰταλίας, ποικίλλοντα ὑπὸ τῆς γονίμου καὶ θελκτικῆς γραφίδος τῆς Ματ-